

Лобши Сад

БРОЈ 30	За уредништво одговара МИОДРАГ ВЛ. ЈОВАНОВИЋ	УРЕЂУЈУ МИОДРАГ ВЛ. ЈОВАНОВИЋ ДУШАН ЧАМПРАГ	За власника и издавача одговара ДУШАН ЧАМПРАГ	ГОДИНА XIV
------------	---	---	--	---------------

НЕ СТРАНПУТИЦОМ!

Читав један непрегледан низ догађаја који се одигравају у нашем јавном животу, носе у себи видљиве и упечатљиве знаке човековог посртања, тупе равнодушности према свему около себе, безосећајности, разочарања и пада.

Национализам, религија, наука, уметност, једном речју све што духовно снажи и крепи; диже и ствара; бодри и одушевљава: приближава и спаја, — претворени су у сретства, која се мере — златом. Тај „племенити“ жути метал, ударио је упечатљак своје боје на друштвени лик човека данашњице, који нас потсећа на јесен — оно што је прошло, увенуло, спарушило, што опада и труне. Оно што је било животи, али из чега живот неће више нићи, па све да га непрестано и непрекидно греју зраци мајског сунца.

Он истина газелени, али бојом плеснивости, јер живи и ради за „племенити“ метал, чији тупи звек заглашује вапаје милиона које притиска беда, неправда и очај. А сви су они исто тако једнаки и исто тако деца једнога створитеља, синови једне земље.

Друштвене неједнакости упадљиве су. Можда никада нису биле толике као данас, када се више него икад говори о демократији, миру и благостању. Оне су јасно изражене у свакидашњим тврдјама данашњице, чије лудости надмашују и оне из најцрних времена историје човечанства...

Духовна слава човекова троши се данас на одбрану једних од других, и ни једно од многобројних искустава минулога великог рата не служи примером божанске истине, да „љубе ближњега свога као себе самог“. Мало им свега, а нису свесни тога, да ни оно што имају није увек све њихово, нишће остати њихово. Најмање, да је све правим и поштеним радом заслужено, кроз труд и зној.

Обара се брат на брата, друг на друга, пријатељ на пријатеља, сила на правду, лаж на истину, завист на срећу, зло и пакост на мир, удара се на веру и обичаје, убијају се осећаји, ломе традиције. Једном речју, човек се заборавља: на себе и на свакога, и чини лудости које се граниче са безумљем.

И ако нисмо далеко од момента када се буди и последња нада, када сви обзир једних према другима престају, када се поставља питање самоодране шта још није све доцкан; има још један пут, дуго већ негажен, кога су до данас обилазили сви, јер су пречим тазили, али који се не може и несме мимоићи. То је пут истине, правде, поштења, вере, самопоуздања. Он једини води миру, задовољству, срећи, богатству духовном и материјалном, благостању породичном, друштвеном и државном.

Тај пут је, истина, тежак, али води право. А кад се по њему гредећи стигне циљу, никаква изненађења нису више могућа, јер се њиме идући, не може залутати.

Човече! грађанине! Само и једино тај пут бирај, никако странпутицу. Не тражи права у топузу, јер „коме закон лежи у топузу, трагови му смрде нечовјештвом“.

Veritas.

Речи Блаженопочившег Витешког Краља Александра Првог Ујединитеља

„Највећи интерес народа и државе као и њихова будућност, наређујем да се обратим као владалац и као син ове земље непосредно свом народу и да му кажем отворено шта ми намећу у овом тренутку моја савест и моја љубав према Отаџбини“.

***

„У току толико напора и толико стрпљења: моја душа је била мучена тужбама народних маса, радника и патриота, али исцрпљених“.

***

„Мој свети задатак је да сачувам свим сретствима народно јединство и државу. Решио сам да испуним овај задатак до истека до краја! Одржати јединство народа и сачувати јединство државе, највиши је идеал моје управе, то мора да буде највиши задатак за мене и за све“.

***

„Ми морамо да потражимо нове методе рада и да изградимо нове путеве. Ја сам уверен да ће у овом тешком тренутку сви Срби, Хрвати и Словенци разумети ову искрену реч свога Краља и да ће бити највернији помагачи у току мојих будућих напора, који стреме једино остварењу у најскоријем року администрације и организације државе, која ће најбоље да одговара потребама народа и интересима народа“.

САВЛАЂИВАЊЕ СТРАХА

Већина људи жртва је страха. Извесне људе спутава неки потајна страх и због тога не могу да напредују у животу. Иако тога нису свесни, они се можда нечега плаше, на пример одговорности, или сусрета са другим људима, или од тога да предузму иницијативу — и због тога пропуштају прилике, које би их одвеле у један много бољи и хармоничнији живот. Услед некаквог потајног страха они стално несвесно раде против свога интереса.

Други опет страхују од болести и скршености. Са пуна страха гледају они у будућност, јер им она може донети страдања и болове. Увек кад сазнају да је неко од њихових пријатеља или познаника болестав, они страхују за себе саме.

Други се опет плаше да ће осиромашити, осрамотити се, или да ће их задесити какав несрећан случај. Они се питају какве гаранције имају да се њихово имућно стање неће једнога дана претворити у сиромаштво? Шта ће бити с њима у старости? Пред њихове очи излазе слике сиротињскога дома са свим својим ужасима. Они су испуњени првим слутњама о свему овоме што за њих будућност држи у припреми.

Неке опет испуњава неодређени страх. Већ и само куцање писмоноше на вратима улива им страх, тако да се једва усуђују да приђу вратима. По неки опет постају жртве таквих стања преплашености којима се тако препуштају, да почитаве дане остају обесхрабрани.

Писац овога чланка у стању је тачно да опише све симптоме пошто их је и сам преживео. Он је сам морао да нађе неког излаза, и сада хоће да обавести друге како му је успело то, да би и они могли да пораде на своје избављењу од страха.

Страх потиче отуда што човек подлеже некој сугестији. У ствари нема ничега чега би се требало бојати, и човек се плаши, јер уображава да ће му се десити неко зло, а пошто од тога страхује, може то зло и да се догоди. Савладати страх, значи савладати оно од чега се страхује. Због тога пут у слободу води само преко савлађивања страха.

У извесним случајевима страх можете савладати на тај начин што нећете признавати његову моћ и што ћете констатовати постојање стварности. Страху се човек може супротставити и савладати га гледајући му у очи и констатујући на пример следеће:

Молепствије за оздрављење Њег. Светости Патријарха

У среду 20 јула на позив националних друштава одржано је у Саборној цркви молепствије за оздрављење Њ Светости Патријарха Варнаве. Црква је

Њ. Св. Патријарх Г. Варнава

била препуна грађана свих стајежа. Молепствије је служио архијерејски намесник г. Владислав Јанкулов, уз асистенцију свег свештенства, а на крају одржао је топал говор о Њ. Светости. За време молепствија све трговачке радње биле су затворене.

„Нема ничега на целој свету што би ми могло улити страх, јер су самном све божанске снаге хармоније и реда“.

Ако човек то издржљиво спроводи, душа постепено почиње да увиђа да је све добро и да нас помажу добре и наклоњене снаге, тако да нам се не може догодити ништа рђаво. Највећу могућу помоћ при томе пружа вера да је човек у свој суштини заиста духовно биће, које штити бескрајни дух. Па чак ако човек и не може да верује у то, ипак ће се тај метод код многих показати ефикасан.

Други један метод састоји се у томе, да се човек спријатељи са догађајем од кога страхује или са непријатном ствари. Све док заузима непријатељски став према неком догађају, он може да нам нашкоди. Али чим га ми примимо, чим се с њим спријатељимо, и чим смо спремни да га до краја поднесемо, његова моћ да нам нашкоди престаје. С тога је и рекао највећи учитељ света да треба да подносимо своје непријатеље, да не треба да се противимо злу, и да треба да будемо спремни да идемо и две миље ако нас неко примора да идемо с њим једну миљу. Ми дакле треба да се измиримо и спријатељимо са догађајима од којих страхујемо, јер само онда они више немају никакве моћи над нама.

ТУРИЗАМ

Туризам као такав, претставља данас једну веома увосну грану државне и националне привреде. У државама са јако и систематски развијеним туризмом један огроман део буџетских прихода остварује се једино и искључиво кроз приходе од туризма.

С тога, све државе које имају услове за развој и неговање туризма поклањају овој грани националне привреде веома велику пажњу и труде се нарочитим мерама да га усаврше и рационализују, да га поставе на што је могућу ширу и практичнију основу и да на тај начин привуку већу пажњу не само својих грађана, већ и странаца — туриста, чији је број из године у годину све већи.

Једна од најразвијенијих грана туризма је планинарство. Ово је у исти мах изводљиво и применљиво у свако доба дана и године. Лети на сунцу и ваздуху, а зими по сунцу и снегу, са скијама.

Наша држава има све услове за један снажан и високо развијен туристички полет, у коме она из године у годину показује све већи пораст и све већу развијеност.

Па ипак, имајући пред очима све лепоте наших гора, језера, река и прекрасног Јадранског мора, чије се обале рачунају у најлепше на свету, туризам код нас још увек вије развијен у оној мери, како би иначе то наше природне лепоте могле захтевати и захтевају.

Урока томе има више. Да споменемо само неке од њих. Наша јавност поклања веома мало пажње туризму. Затим онај веома слабо развијен осећај заједнице. Међутим, туризам баш захтева заједнички рад свих нас. А када то имамо и постигнемо, онда се и са веома малим и скромним сретствима да постигнемо веома много.

Једна од најглавнијих потреба туризма и услова за његов пуни развој, јесте организовање наше хотелске индустрије, односно угоститељства. Многи наши веома лепо и радо посећивани туристички крајеви, који иначе по својим природним лепотама привлаче и те још како пажњу туриста, остају непосећени и неискоришћени само и једино услед тога, што је у њима угоститељство веома слабо, готово никако организовано.

Истина да је за организовање хотелске индустрије (угоститељства) потребан веома велики капитал, али је истина и то, да се он смишљеним и добро постављеним и организованим радом веома брзо и врло повољно исплати и амортизује. Не треба свуда градити само ново. Не, има пуно наших хотела који би се само требали поправити, проширити и проширити. Снабдеи са потребним комфором који никада не мора бити луксузан, већ само практичан. Није свуда потребно дизати хотелске палате. Напротив, често су потребне само удобне дрвене кућице, али чисте, уредне и свима потребама снабдеване, већ према природи и врсти туризма и туриста који се у томе крају обавља и који то негују.

Често, само једна добра сезона у години може да надокнади сав уложени капитал у зидање и оправку објекта намењених туристичким циљевима, односно туристима.

С тога пре и изнад свега у сваком туристичком месту, а то се односи и на наш град Нови Сад, треба пуно пажњу посветити угоститељству које у првом реду, најбоље и најсигурније условљава промет туриста са стране, који веома често, што је у осталом и са свим правилно цене културни ниво средине по томе, како је угоститељство развијено. Један хотел не мора бити луксузан, али свакако мора бити чист, удобан, светао, снабдевен свим потребама и здрав.

ТРГОВИНА

Велика актива немачке спољне трговине. Вредност немачког увоза у првом полугодшту 1937 је износила 2519 милиона марака, а извоз 2711 милиона. Биланс за ово раздобље показује активу од 192 милиона марака. Према првих шест месеци 1936 је увоз по вредности порастао скоро за једну петину. Највише се повећао увоз за исхрану. Извоз је према првом семестру 1936 године порастао за 470 милиона марака или 21 проценат.

Талијанско—мађарска трговинска конвенција. У суботу 17 јула о. г. ступила је на снагу талијанско—мађарска конвенција која је закључена 7 марта ове године као допуна већ постојећег трговинског уговора између Италије и Мађарске. На основу ове конвенције све трговачке олакшице, садржане у трговинском уговору, проширују се и на талијанске колоније у Африци за мађарску трговину.

Белгијска влада против поскупљења угљена, цемента и челика. Белгијска влада је решила да се стане на пут повећања цена, да се прошире контингенти увоза угља, да се укине такса од 7.50 франака, која је ударена на извесне категорије угља и да се измени тарифа у корист извоза угља.

Реорганизација министарства трговине и индустрије. У Министарству трговине и индустрије припрема се Уредба о реорганизацији овог Министарства. Уредба предвиђа укидање садашњег Општег трговинског одељења и организовање два нова Одељења: Одељења за унутрашњу трговину и Одељења за спољну трговину.

Пораст цена дрва у Славонији. Од априла ове године стално расту цене славонског дрвета за гориво и то за око 300 динара по нормалном вагону. Ово поскупљење настало је делимично због повишења надница шумских радника и штрајкова те је зато Румунска обуставила извоз дрва у Мађарску, и Мађарска сада покрива своју потребу дрва за гориво у Југославији, а у ту сврху долазе у првом реду у обзир славонске шуме.

Кроз Нови Сад

У Новом Саду се свакодневно одржавају пијаце и то за поврће, воће и стоку. Нарочито је позната новосадска „Зелена пијаца“, поврћа и воћа, са које се повртарски, баштовански и воћни производи извозе већ деценијама и у иностране земље, на велике пијаце воћа и поврћа у Беч, Пешту, Праг и остале велике градове. Исто тако, са новосадске „Зелене пијаце“ снабдевају се у огромним количинама, нарочито са раним воћем и поврћем и наши највећи градови Београд, Загреб, Љубљана, Сарајево, Скопље, Суботица и други.

Марвена пијаца одржава се такође сваки дан. Најпосећенија је уторником и петком, када су у ствари мали сточни сајмови (вашари).

Поред редовних пијаца и сајмова у Новом Саду се одржавају четири велика годишња трговачко—занатлишка и сточна сајма (вашара). То је сваке године у месецима марта, мају, августу и крајем октобра. То су велики сајмови на које се доводи стока не само из ближе околине Новог Сада, него и из удаљених крајева Бановине.

Сем тога, априла месеца сваке године одржава се у Новом Саду и велики међународни сајам стоке, пољопривредних производа и индустрије пољопривредних справа и машина.

* Лепоту и младост негују само „Мила крем“ 1 туба Див. 8. Дрогериа „Хигиен“ Коста Живоновић, Нови Сад, Трг Ослобођења број 2 (зграда Матице српске). Телефон 27-03.

Шта важе г. Крајачевић?

Познати новосадски дрварски трговац г. Јулије Крајачевић дао је информације о високим ценама горивог дрвета и о евентуалном даљем поскупљењу. Према његовим излагањима овом поскупљењу задњих месеци нису криви трговци, јер они нису продуценти, а нису криви ни продуценти, јер не постоји никакав њихов заједнички картел. Кривица лежи у чињеници, што је — због радничких покрета, у зимском периоду 1936—1937 израђено веома мало дрва за гориво. Према постојећим приближним подацима, израђене количине у целој земљи, које данас стоје на располагању, мање су за око 55% од количине, која је израђена у зимском периоду 1935—36. Па и те мале количине дрва, леже још у шумама, оне се не извозе на утоварна места, из разлога, јер су у међувремену извозни трошкови из шума до утоварних станица, према трошковима из прошле године — за више од 200% повишени. А поскупели су и остали трошкови утовара. Судећи по свима знацима цене ће још и скочити, нарочито, ако се ве забрани извоз и ако се грађанство не снабде за наступајућу зиму угљем. Г. Крајачевић истиче интересантну чињеницу, да на пр. Београд троши више горивог дрвета, него читава Белгија.

И опет питање канализације....

Више пута у нашем листу осврнули смо се међу осталим питањима и на питање канализације у граду. Градска канализација, оваква каква је и оволика колика је (јер није спроведена свуд) више је него недовољна, а уз то још и несавремена, да неможе да прими сву количину воде и кишнице која се у њу слива. Већ у више махова догађало се, да после великих киша и отапања снега вода, у немогућности да се источи кроз канале, који се брзо запуше, излива се у приватне подруме и зграде, те власницима истих наноси огромне штете, услед чега настају чести спорови између општине и грађана.

Такав је се случај десило и ових последњих киша, када је пре неки дан била провала облака над Новим Садам. Многи канали су услед набујале атмосферске воде били запушени, а вода се налила у подруме, сутерене и зграде, те нанела и овом приликом многим грађанима велике штете.

Потребно би било с тога, да се од стране грађевинског одељења нашег градског поглаварства поведе о томе рачуна, те да се, ако се то већ раније није чинило учини овог пута и од сада. Наиме, да се позову власници домова којима је дат канализациони спој и да им се предочи, да на канализациону мрежу могу инсталирати тако звани вентил, који би спречавао излаз воде и омогућио нормално функционисање канала. Овим пак новим власницима зграда, који траже увођење канализационе мреже издати дозволу и спајање тек у случају, ако пристану да на канализацији поставе вентиле. У противном одбити их од дозволе за спој са каналском мрежом. На тај начин избегла би се свака одговорност Градског поглаварства од проузроковања штете услед запушавања канала, а грађани би, немајући куд морали своје мреже снабдеи односно допунити вентилима.

Ова и оваква одлука не засеца нити у интересе грађана, нити у интересе општине. Они који су до сада од каналске воде имали штете одлучиће се брзо на постављања вентила на својим каналима, јер ти вентили ма колико да коштају још увек су далеко јефтинији од штете коју им је до сада вода проузроковала, а која сваки пут може бити све већа. Док они други, који траже спајање ако га желе добити, имају да канал снабдеју вентилом. У противном, спој им се има одбити.

Изnoseћи овај једноставан предлог надамо се, да ће градско Инжињерско звање о истој мести повести рачуна, усвојити га и предложити надлежнима на решење. На тај начин многе невоље које су се до данас услед рђаве канализационе мреже догађале биле би делимично ипак са свим уклоњене.

* Не заборавите, да књижара „Славија“ има све савремене књиге. — Пашићева и Краља Петра 1 улица.

МУЗЕЈ МАТИЦЕ СРПСКЕ

(Изложба и Музеј Матице)

Одмах на почетку свога рада, пре четири године, решио је Музејски одбор Матице српске да привређује изложбе и то у пролеће изложбе савремених уметника, а с јесени ретроспективне изложбе. Ово решење је у духу првог члана Матицине устава који ставља у дужност Матици српској и то, да потпомаже, развија и шири лепе вештине. Овај задатак је Матица у своје стогодишњем животу испуњавала у врло скромним размерама; она је године 1847 основала свој музеј и библиотеку, основала галерију својих добротвора и претседника, позивала на скупљање музејских предмета историске и уметничке вредности, али тај рад није био систематски организован, ни континуиран. Тек приликом прославе своје стогодишњице, године 1927, Матица је приредила ретроспективну изложбу старе српске војвођанске уметности и савременог сликарства и вајарства и издала репрезентативно дело „Стара српска уметност у Војводини“.

После преуређења библиотеке и архива и уређења и отварања музеја, 9 јула 1933 године. Музејски одбор приступио је организовању изложби.

Музеј Матице српске приредио је за четири године девет изложби: три ретроспективне, пет савремених уметника и једну специјалну (стари катастар Војводине). Три ретроспективне изложбе, изложбе слика Павла Симића, Новака Радовића, Николе и Стевана Алексића показале су, иако не у потпуности, али оно ипак приближао јасно уметничко стварање ових наших мајстора. Изложбе савремених уметника (Кумрића, Илића, Костића, Шербана, Ивановића, Јовановића, Коњовића и Добровића) показале су најновије радове ових наших уметника и њихов развитак. Изложба старих катастарских мапа Војводине (која је била темељ оснивању катастарског одељења Музеја Матице српске) била је прва изложба те врсте у Југославији.

Поред ових изложби, Музејски одбор је још и помагао приређивање других изложби у Новом Саду ван Матице српске (Тијешки, Трифуновића, Балажа, Шикоарију, Гагаринову, бугарског сликара Димитрова и друге) а слао је музејске предмете и на изложбе ван Новог Сада (Београд, Суботица, Карловци и др.).

Приређивање изложби је увек скопчано с потешкоћама и трошковима, од којих међу највеће пада и питање места. Све своје изложбе, осим последње, Музејски одбор је привредно у свечаној сали, а последњу у библиотеци. У њихово приређивање уложен је био велики посао и предузето је све да оне успеју.

ДРАГИ ЧИТАОЧЕ!

Најпријатније ћеш провести вече на новој тераси НАРОДНОГ СПОМЕН-ДОМА, где се састаје најотменија новосадска публика. Првокласна кујна са равним одличним мезовцима и — најбољим улаћеним пићем. За првокласну и савесну послугу и умерено цене јакчи МАНЕ БУБАЊ, угоститељ.

Извештај о стању привреде на подручју трговинско-индустриске и занатске коморе у Новом Саду, у другом тромесечју 1937 године

Светска привреда ушла је у току последње године у период лаганог оживљавања, које се је појачано продужило током I и II тромесечја ове године. Цене сировина показују у читавом свету знатну тенденцију за пораст и многе земље могу да забележе успехе у поправку свог привредног стања.

Појачан извоз сировина као и аграрних производа уз истовремену пораст цена, довео је нашу земљу у повољнији сполно трговински положај. Данас, још главне тешкоће развоја наше спољне трговине чине равна ограничења из клириншких и компензационих система међународне размене добара.

Добра прошлогодишња жетва и релативно повољне цене аграрних производа на светском као и домаћем тржишту омогућили су земљораднику да дође до више расположивих средстава за подмирење својих потреба и на тај начин га поновно довеле као купца на тржиште.

Оčekивало се је од тога оживљање унутрашње трговине и занатства. Међутим, ова очекивања су се само делимично испунила. Земљорадник, уколико је дошао до платних средстава, још је увек потпуно зависан и ограничен у покривању својих потреба. За сада се може само да утврди да код земљорадника постоји диспозиција за обнову како живог тако и мртвог инвентара свог пољопривредног газдинства. Услед тога он троши своју расположиву готовину на набавку стоке и пољопривредних машина и осталих потреба као кола, амова и разних алата потребних за обрађивање земље. Поред оваког стања најбоље пролазе они занати који су у непосредној вези са пољопривредом као сарачки, коларски, ковачки, поткивачки и други. И појачана грађевинска делатност долази као последица опште жеље да се зграде за становање и за економију које су задњих година знатно пропале опет доведу у ред или замене са новим. Грађевински занати и производња цигаља наилазе услед тога на пуну запосленост.

У осталим струкама како детаљне трговине тако и занатства не опажа се за сада ово оживљање. Та појава долази великим делом и услед тога што све ове набавке и инвестиције врше махом за готово док су набавке за кредит врло ограничене, а од банковног кредита је земљорадник потпуно искључен.

Законска одредба према којој Привилегована аграрна банка има све до краја 1938 године приоритет интабулисаних над земљорадниковим некретностима, елиминисала је готово потпуно све земљораднике из приватног баварског кредита.

Ова одредба има катастрофалне последице нарочито за војвођанског земљопоседника који данас узалуд куца на врата приватних новчаних завода, јер му они не могу због тих

одредаба да даду и динар кредита. То је тим жалосније, јер је познато да је овдашњи земљопоседник баш она банкарска клијентела која пружа највише гаранције за подељени кредит, а поред тога престава најмногобројнији сталез коме је баш у овом периоду привредног оживљавања највише потребан кредит.

А. извозна трговина

Извоз житарица

Пшеница. Извозна трговина са житарицом била је у другом тромесечју ове године прилично жива, иако се је извоз одвијао само путем Призада. Призад је постепено испуњавао равне уговоре и то нарочито са Француском. Извоз се је обављао путем наших лука Сушака и Сплита.

Кукуруз. Извоз кукуруза био је у II тромесечју доста слаб. Било је увек више робе на расположењу него што је износила потреба извозне трговине. Ограничење у погледу плаћања кукуруза слободним девизама спречило је могућност пласирања кукуруза у клириншке земље које су због тога куповале делимично у Румунији и тако је преостало у земљи доста непродатог кукуруза.

У погледу новог кукуруза може се за сада само толико казати да је сејање обављено са закашњењем од неке 3 недеље. Стање биљке је у Бачкој задовољавајуће док је у Срему слабије.

Извоз кудеље

Извоз кудеље и кучине у II тромесечју ове године цени се на око 600 вагона. Од те количине извезено је 200 до 250 вагона у Немачку, а остатак од 350 до 400 вагона отпада на остале државе.

Извоз сирових кожа

Наређењем Народне Банке довољен је извоз говеђих и телећих кожа, само уз плаћање девизама. Услед тога уколико је и долазило до извоза он је био врло ограничен пошто Немачка као најбољи купац није могла да се појављује на нашем тржишту. У месецу априлу и мају цене су биле врло високе јер се је рачунало на јак извоз али су касније цене пале.

Извоз хмеља

Као што је у извештају за прошло тромесечје истакнуто непродате количине пренете у ово тромесечје износиле су 1000 мц. хмеља већим делом слабог квалитета. Током другог тромесечја продано је од те количине 250 мц. и то хмеља сасвим слабог квалитета па су и цене према томе биле Дин. 400 Дин. 500 за 100 килограма. Непродате количине изнесе још 750 мц. већим делом слабог квалитета.

Извоз јаја и живине

Јаја. Пошто је продукција јаја у месецима априлу, мају и јуну највећа у целој години, био је и извоз робе, иако мањи од прошле године, још увек повољан. Извозило се је у Не-

мачку, Чехословачку и Швајцарску, а у мањим количинама за Аустрију и Енглеску.

Просечне цене које су постижавали произвођачи биле су ове у месецу априлу за један кг. Дин. 650, а у месецу мају за 1 кг. 660, а у месецу јуну за 1 кг. 660.

Живина. Жива живина са подручја коморе није била извозена, него само заклана и то у мањим количинама. Извоз је био упућен за Немачку, Аустрију и Чехословачку.

Извоз свиња

Извоз свиња кретао се је и овог тромесечја у границама подељених контингента.

Извоз воћа и поврћа

Ради неповољног времена није наш извоз воћа ни поврћа у овом тромесечју био успешан. Наше воће и поврће стигло је на страна тржишта истовремено са мађарском робом и није могло, пошто је било квалитативно слабије, да издржи мађарску конкуренцију. Продано је са губитком.

Извоз паприке

Извоз паприке у II тромесечју ове године није испунио очекивање. Томе је главни разлог лош квалитет прошлогодишње сировине, која и поред најбрижљивије прераде даје мливо са доста високим постотком љутине (капсацина). Сем тога мађарски монопол паприке настоји, да своје велике резерве млевене паприке пошто пото пласира на страним тржиштима. Извоз је и поред помнутих околности ипак јачи него прошле године. У последњем тромесечју извезено је укупно 48.730 кг. паприке.

Б. Унутрашња трговина

Као што је у уводу истакнуто побољшање цена аграрних продуката имало је само делимичног утицаја на побољшање прилика у унутрашњој детаљној трговини. Земљорадници као најшира потрошачка маса још увек нису у могућству да подмире све своје потребе него се ограничавају на набавку само оних предмета који су у непосредној вези са самом обрадом земље.

В. Занатство

Код занатства се опажа известан напредак код оних заната који су у непосредној вези са пољопривредом. Тако је врло добро упуслена ковачка струка, поткивачка, сарачка и израда разних пољопривредних алата. Поред тога добро је запослена котларска струка у погледу израђивања и поправака штрцаљки за винограде.

Најбоље су запослени сви грађевински занати као занат видарски, тесарски и занат грађевинске столарије. С тиме у вези очекује се веће упуслене и у лимарском и стаклорезачком занату. У крајевима где је јаче развијено воћарство постаје из дана у дан све боље стање у кошарачком занату. У случају повољне бербе грожђа може се очекивати боље упуслене у

бачварском занату. Исто побољшање опажа се и у ужарском занату наоко јако осећа конкуренцију од трговина фабричким ужарским производима. Код крупара и занатских млинова који раде на ушур стање је повољније услед боље цене житарица и кукуруза. Код осталих заната стање је још увек непромењено.

Г. Индустрија

1. Прехрамбена индустрија

Што се тиче пословања у протеклом тромесечју оно и поред привидног побољшања није било задовољавајуће. Прогнодишњи обилан род пшенице дао је мало више запослења нарочито се је тражило сточно брашно за извоз док је потражња за брашно на домаћем тржишту остала и надаље врло слаба. Промет је био нешто већи него у истом раздобљу прошле године али разлика има да се припише знатним делом повећаној цени пшенице и услед тога вишој цени брашна. У II тромесечју било је готово искључиво само прометних послова за допуну трговачких логера.

Жалбе млинске индустрије и стаквуге у овом тромесечју исте су као и жалбе већ раније изнете, Истиче се жеља за обезбеђењем путем трговинских споразума извесних контингентна пшеничног брашна за пласман на страним тржиштима.

Шећерна индустрија. Потреба за шећером у овом тромесечју остала је потпуно иста у читавој земљи као и до сада.

Индустрија напrike. Вредност производње напrike већа је него у истом раздобљу прошле године и индустрија напrike радила је као и у прошлом тромесечју за потребе извоза.

Индустрија уља, била је нешто јаче запослена него у истом тромесечју прошле пословне године, према томе је и вредност порудбина према вредности у прошлим годинама порасла.

Индустрија конзерви, радила је у овом тромесечју слабије него у истом раздобљу прошле године.

II Текстилна индустрија

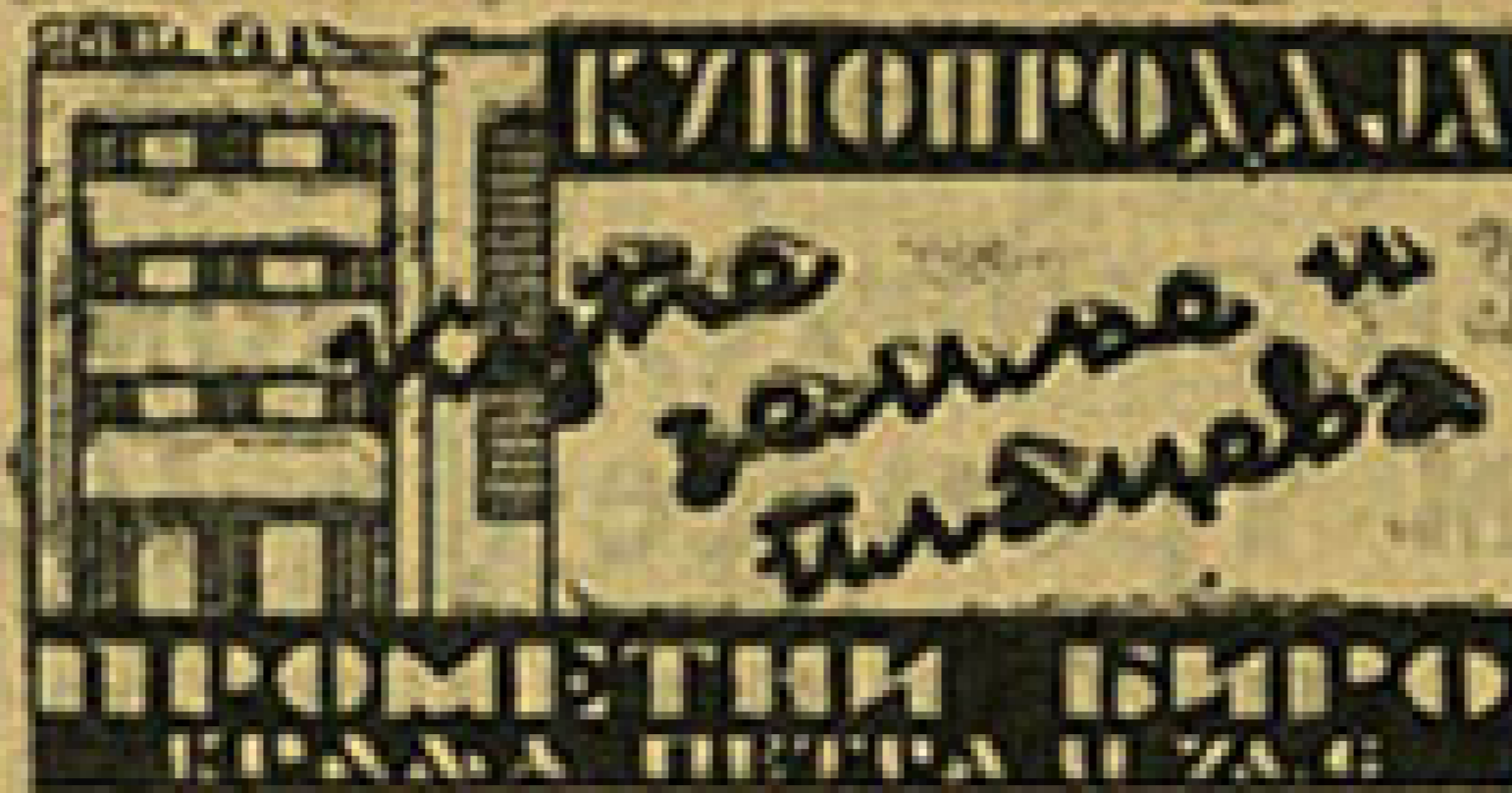
Индустрија платна и свиле, имала је штете услед кишовитог времена тако да је сезона која обично почиње већ у марту почела тек крајем маја месеца. То је имало утицаја на постигнут промет у том тромесечју. У погледу набавке предива из иностранства нарочито из Енглеске, Швајцарске, Италије и Француске предузећа навлазе на потешкоће.

Индустрија кудеље, не може да развије потпуну активност ради недовољног контингента који је Немачка утврдила за увоз кудеље из Југославије.

Код индустрије **ужарије** била је вредност порудбина у овом тромесечју мања него у истом тромесечју прошле године. Међутим, не претстоји редукција пословања ни отпуштање радника.

III Метална индустрија

У металној индустрији осећа се као и прошлог тромесечја оживљење пословања што има

за последицу и пораст вредности порудбина. Сем тога на пораст вредности порудбина делује и повећање цена сировина у односу према ценама од прошле године.

IV Хемијска индустрија

У хемијској индустрији опажа се боље пословање нарочито у производњи уметног гнојива, плавог камена и животињских серума, што долази као последица појачаног интересовања земљорадника за ове производе.

V Крзнарска индустрија

Крзнарска индустрија била је у овом тромесечју боље успелена него у истом тромесечју прошле године. Вредност порудбина порасла је као последица већег успелења и поскупљења сировина. Осећа се потреба за увозом сирових овчијих и јагњечијих кожа из Италије.

VI Грађевинска индустрија

Ради велике грађевинске делатности навлази читаву грађевинску индустрију на потпуно успелење. Нарочито су добро успелене цигларско-препарска предузећа. У вези с тим знатно је порасла и вредност порудбина.

Д. Новчарство

И у овом тромесечју новчарство је наставило да преживљује промене настале услед Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова. Сигурно се данас као најкрупније питање банкарства може да постави питање појачања ликвидности банака. Може се слободно рећи да смо данас — сем ретких изузетака — изгубили у приватном банкарству кредиторе привреде, наоко видимо да је са побољшањем привредних прилика знатно ојачао и интерес за краткорочне кредите. Приватне банке су данас илквидне већ и због тога, јер располажу са знатним неземљорадничким пласманом, која је додуше потпуно обезбеђен, али недовољно ликвидан. Услед тога спутава је и она ограничена активност коју би банке могле да развијају.

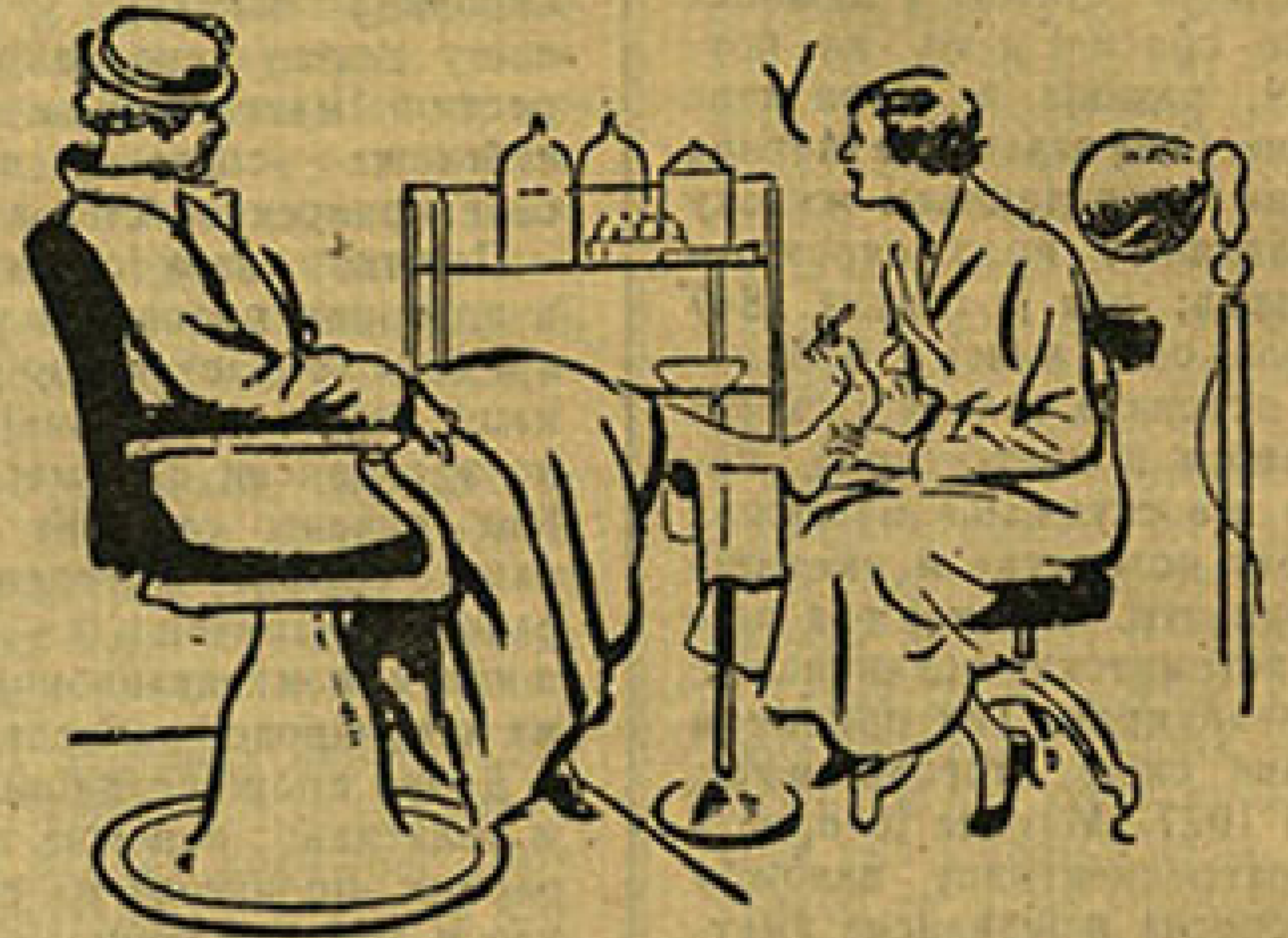
Потребно је узети у разматрање могућност формисања једног засебног новчаног завода који би преузео тај неземљораднички потпуно обезбеђен али недовољно ликвидан пласман. Таме би приватне банке дошле до нових сретстава, који би им омогућили проширење кредитног пословања.

Ђ. Угоститељство

За угоститељство важи све ово што је наведено и у ранијим извештајима и у пословању код угоститељства се не исказују никакве промене.

Ограничење отварања угоститељских радња предложено од стране трговинско индустријских комора изискује с обзиром на даљње стално и несразмерно повећање броја тих радња што хитније решење.

**ИМАТЕ ЛИ ЖУЉЕВЕ?
СМЕТА ЛИ ВАМ ДЕБЕЛА КОЖА?
ПЕКУ ЛИ ВАС ТАБАНИ?**

Не морате трпети болове ногу!

**Посетите нашу педикуру,
без боли негујемо Ваше ноге!**

Педикура и масажа Динара 10.-

Батија

НОВИ САД, Трг Ослобођења број 3.

Новосадске вести.

— **Општина Града Новог Сада** тражи нов кредит од 572 хиљаде динара за поливање и чишћење улица.

— **Искључен из чланства** Независна Југословенска национална омладина у Новом Саду, решењем управе искључила је из своје организације г. Владимира Утвића, студента медицине из Новог Сада, ради његовог штетног рада по организацију.

— **Поклони Музеју Матице српске.** Г. Др. Милош Бокшан, адвокат из Новог Сада, откупио је са изложбе госп. Добровића слику „Дубровачки двор“, коју је поклонио Музеју Матице.

— **Пишоми делфини за риболов** — то није шала. Рибари у Новом Граду у Далмацији гаје их да би им натеривале рибу у мрежу. „Билдервохе“ (Нови Сад) доноси у свом најновијем броју, између осталог богатог садржаја у слици и речи, један илустровани чланак о тим необичним животињама. „Билдервохе“ добива се код свих трафика и киоска, а поједини број стоји 3 динара.

ТЕЛЕГРАМ!

У последњем часу опет приспела велика количина дамског свиленог веша, као и мушких кошуља уз невероватно ниске цене.

Свилене мушке кошуље од 32, 34, 35, 36, 38, 40, 45.

Дођите и уверите се!

Пожурите док залиха траје.

„ЛАФАЈЕТ“

НОВИ САД

Краља Петра II, ул. број 2.
поред „АПОЛО“ Кина
Телефон 26-43

— **Кредит за израду новог регулационог плана.** На идућој седници градског већа решаваће се о кредиту за израду новог регулационог плана. Кредит је предвиђен у износу од 300.000 динара. Изабраће се и један одбор за одређивање назива улица пошто има многих безимених улица у Новом Саду. На овој седници Градског већа расправљаће се и о повуди г. дра Бранка Манојловића за откуп Каменичког парка.

— **Избрани Суд** основаће се од стране удружења Кућевласника у Новом Саду, који суд ће решавати све спорове између кућевласника и кираџија. У суду ће као чланови бити заступљени и кућевласници и кираџије.

